

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Murenulæ Sacræ Vestis Sponsæ Regis Æterni
Vermiculatæ Opus, De Privilegiis Ordinum Regularium**

Alviset, Virginus

Campidonæ, 1673

Caput 5. Circa Confessiones activè.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62361](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62361)

Bullarum, vel propter alias concessionem, ut possit eligi à penitente. Ergo hac electio concessa per Bullas, & privilegia sufficit.

Neque obstat quòd in Trident. dicitur Confessarium debere esse approbatum, nam primo in locis in quibus Trid. non fuit receptum, non procedit objectio; deinde pro locis in quibus fuit receptum, Resp. Confessarium censi approbatum, seu approbari à Papa, quòd eligitur virtute privilegiorum, ut in initio dixi. Ac tertio Resp. Trident. nihil statuere super confessiones Regularium in suo decreto de approbatione sess. 23. c. 15. de Res. sed illos relinquere juri antiquo, secundum quòd ut olim, ita & nunc consequenter possunt absolvi ab illis quibus id permittitur per ipsorum statuta vel privilegia, & ita docent Coninc. d. 8. de sacr. pan. dub. 7. Cutill. in addit. ad pract. 4. Mancini dub. 15. Ubi pro hac opinione allegat. 7. alios Auctores. Et Tambur. 1. 2. de iure Abb. d. 5. q. 6. & 8. Ubi alios ad 18. enumerat. Quibus adde Pium V. restituisse Regularibus privilegia revocata à Trident. pro foro conscientia, in quo versamur, & sic quamvis ita esset quòd Regularis non posset absolvi à Confessario qui non sit approbatus, & illa privilegia de eligendo (etiam non approbato) forent revocata, virtute tamen hujus posthumæ cōcessionis, nunc licitum erit, cum per illam restituta sint privilegia, quæ dicuntur revocata.

CAPUT V.

Circa Confessiones activè.

S. I.

De Potestate Regularium ad Confessiones audiendas.

SUMMARIUM.

1 Regulares possunt audire confessiones, si ad hoc deputentur à suis Superioribus 7. & 6. absq. ulla

Sectio Tertia

alia licentia Prælatorum Ecclesie ibid. num. cuiuscunque sint Diocesis 2. & 5. & ubi vis terrarum. 3. & 4.

7 De his privil. potest fieri sermo diverso respectu.

8 Circa approbationem regularium plures modificationes factæ à summ. Pontificibus.

9 Regulares validè absolunt.

10 Regularium amulsi semper conati sunt eos ad confessionibus audiendis.

11 Privilegia tamen eorum valent, ubi non fuit ceptum Trident. Et probabiliter ubi fuit ceptum. 12. Et non obstantibus aliis Conciliis & dispositionibus. 12.

12 Eadem privilegia fuerunt sublatæ ab Urbano VIII. Dubit tamen, an cum sufficienti efficacia.

16 Regulares, etiam non approbati, possunt uti privilegiis extra confessionem.

17 Regulares nõ indigent approbatione, pro audis confessionibus suorum domesticorum.

18 Nec Prælati pro audiendis confessionibus rumcunque.

19 Si Episcopus recuset approbationem Regularium pro facto, approbatur à Papa. Quod hoc faciendum 21.

20 Regulares qui se præsentat Episcopo sacri Concilio.

22 Episcopus non potest approbare Regularium tempus.

23 Neque cum revocare ad examen.

24 Episcopus potest suspendere privatum Regularium à confessionibus. Ob quas causas ibidem, cui revelandæ. ibid.

Episcopus non potest suspendere omnes Regularium à confessionibus. ibid.

25 Parochus potest approbare ad confessiones Parochia.

26 Mentem Trid. Conc. non possumus melius quam ab his qui illi inter fuerunt.

27 Potestas Regularium de audiendis confessionibus sufficit pro implendo præcepto de confessionibus semel, & qui Regulari confessus est hoc præcepto satisfecit.

1 Sixtus IV. concessit Augustin. & Car-
 melit. ut Generalis Ordinis per se, &
 Provincialis in Capitulo Provinciali pos-
 se cum Diffinitoribus demandare munus
 audiendi confessiones fratribus, quos ad
 iudicandos iudicaverit. Casar. v. confes-
 siones m. 4. Leo X. concessit Minoribus
 facultatem audiendi confessiones om-
 nium ad se venientium, cuiuscunque fue-
 rint Diocesis. Et Paul. IV. ut possint il-
 las audire ubivis seu in suis Ecclesiis, seu
 alibi. Roder. tom. 1. Bull. in orac. Leon. &
 E. 3. Pauli IV.

4 Gregor. XIII. concessit Soc. Jesu,
 ut Patres semel ab uno Episcopo appro-
 bati, & à Superioribus expositi audiendis
 confessionibus, possint illas audire à
 quibuscunque ad quos, dum sunt in via,
 contigerit eos divertere, modò Parochi
 locorum non repugnent, & non sint in
 loco in quo residet Ordinarius, à quo pos-
 sint facile obtinere hanc licentiam. Gut-
 tier. in qq. can. c. 27. §. 3. nu. 21. Roder. to. 1.
 qu. 9. artic. 6. & Capuecin. in annot. ad Ca-
 sar. v. absol. quoad secul. 1.

5 Eugen. IV. concessit Cassinensibus ut
 tam Prælati, quàm fratres ab illis deputa-
 ti, possint audire confessiones omnium
 ad ipsos venientium, absq; ulla alia Præ-
 latorum Ecclesiasticorum licentia, om-
 nesque sic ad ipsos recurrentes absolvere
 ab omnibus casibus exceptis his, pro qui-
 bus meritò Sedes Apostolica foret con-
 sultanda, vel pro quibus ipsi Confessarii
 iudicarent pœnitentem esse remittendum
 ad suum Ordinarium. Bullar. Cassinens.
 conf. 63. & Casar. v. absol. ad secul. 2.

6 Eugen. IV. concessit pro Monasterio
 Benedicti Vallisoleti Pius II. pro tota
 Congregatione ab illo denominata, Ni-
 colaus Francus nomine Sixti IV. & Lu-
 dovic. Cardinalis nomine Jul. II. (cum
 pro illis legatione fungerentur, in Hispa-

niis) ut quamdiu fuerit in observantia
 Prælatus pro tempore existens, & quatuor
 alii Patres, ab ipso nominandi, & ad arbi-
 trium suum removendi, possint absq; ulla
 alia licentia, quorumcunq; ad sua Mona-
 steria accedentium, audire confessiones,
 eosque absolvere ab omnibus casibus, et-
 iam Episcopo reservatis. Et ab omnibus
 censuris ex c. susp. & interd. à jure, vel ab
 homine, in genere latis, excepta ea quæ
 contrahitur ob non solutas decimas, &
 cum iisdem dispensare in omnibus votis,
 reservatis Episcopis, vel eadem vota com-
 mutare. Bullar. Vallisoleti. B. 44. 57. & 63.
 Et Casarub. v. absol. quoad secul. 1.

Nota autem, circa supra relata privile-
 gia, & plura alia similia, de potestate Re-
 gularium ad audiendas confessiones, quod
 possumus de illis loqui, vel secundum tem-
 pora præcedentia Trid. & jus antiquum,
 vel secundum subsequenti, & jus novum
 ab illo constitutum. Et quidè quòd ad jus
 antiquum attinet cum olim plures diffi-
 cultates, & lites super hac materia move-
 rentur Regularibus Bonif. VIII. primùm
 sancivit ut Prælati hos præsentarent Epi-
 scopis, quos vellent occupare confes-
 sionibus audiendis, ut de eorū licentia, gratia &
 beneplacito confessiones, sibi confiteri volentium
 audiant. Quòd si fortè ex præsentatis ali-
 quem Episcopus recusat, debet Prælatus
 alium subrogare, & si etià huic licentiam
 petitam recuset. Extunc ipse Pontifex
 de plenitudine potestatis, cõcedit ut pos-
 sit confessiones audire, uti habetur in ex-
 tra. v. super cathedram. de sepult. inter com. §. sta-
 tuimus. Deinde cum iterum super hac ma-
 teria fuissent turbæ excitatæ. Bened. XI.
 successor Bonifacii sic providit, ac decre-
 vit, ut Regulares auctoritate Apostolica, absq;
 licentia Diocesanorum, & aliorum Prælatorum
 inferiorū exemptorum, & non exemptorum qui-
 bus subsunt, qui ad confitendū accedunt, audiant

eos peccata sua confiteri volentes. Verum ut debitus honor Diocesis referretur. Jubentur Praelati Regularium, seu per se, seu per alios scripto, aut verbo eos monere, se ex suis elegisse, quos confessionibus audiendis mancipare cupiunt. Et non nominando, aut coram ipsis sistendo eos, nec illorum numerum exprimendo, petere humiliter, ut de ipsorum beneplacito & licentia dictum possint officium exercere. Quod si negatum fuerit, auctoritate Apostolica, officium exequantur. *extrav. inter cunctas de priv. inter com. §. sed quia.* Hinc nec dum quiescentibus animis, Clem. V. Benedicti successor, innovavit decretalem Bonifacii in Concilio Viennensi, in sua qua incipit: *Dudum de sepult.* Et sacro approbante Concilio, 9 ulteriùs in lites, & tricas Parochis, cum aliqui Doctores Universitatis Parisiensis, eorum fautores, viderent non posse Regulares arceri à sacro confessionum audiendarum munere. Quidem (inter eos) nō minimus nomine Joannes de Poliaco, docuit, & in publicis concionibus vulgavit, hos qui alicui Regulari confessi forent, teneri iterum eadem peccata confiteri suo Parocho ad hoc ut satisfaciant obligationi *capit. omni utriusque* de semel confitendo proprio Sacerdoti quot annis. (a) De quo Poliacus accusatus apud Joannem XXII. Clementis Successorem, coactus est palinodiam cantare, ipseque Joannes contra hunc errorem, aliosque ejusdem Poliaci, edidit Avenioni Extravagantem *vas electionis*, que est reposita inter com. in rubr. de heret. In qua decernit, eos qui Regularibus confitentur, non magis teneri, eadem peccata confiteri iterum, quam si ea alias confessi fuissent proprio Sacerdoti juxta concilium generale. Ac demum post omnes ejusmodi decretales, secuta sunt

(a) Vangel. in Germania id etiam docuit in Clementi, dudum Concil. 2.

privilegia supra memorata aliaq; similia non pauca, & in sequentibus proponenda.

Igitur si hæc eadem privilegia conferamus ad jus antiquum, & ad tempora præcedentia Concilium Trid. Intelligimus Primò summo semper studio, & ardore conatos fuisse amulos Regularium, eos arceri ab audiendis confessionibus, siquidem opus fuit tot Summos Pontifices, toties super hac re pronuntiare, & decretales edere. Ac Secundò eadem privilegia locum habere, secundum suum omnem tenorem in locis in quibus Trid. Concilium non fuit receptum, nam si aliquid obviaret, vel esset ipsum Trident. quod non potest esse, cum supponatur non receptum, iura supra memorata, quod similiter non potest esse, quia privilegia sunt posteriora, posteriora autem derogant prioribus. Et privilegia dantur ad derogandum præcedenti. Facit quia privilegia Regularium fuerunt ipsis confirmata, & de novo concessa modò non sint contra Tridentinum, unde concluditur ea omnia valere, & esse innovata virtute talis confirmationis, qua sunt contraria cuiusque alteri juri vel Concilio, ut solius *trid. sess. 1. cap. 4. ubi de confir. privileg. v. 4. quantum.*

Quòd si eadem privilegia conferamus ad Tridentinum, & ad jus novum ab illis constitutum, pro locis, in quibus fuit receptum, dicuntur cōmuniter in illis cessare, quia *sess. 23. cap. 15. de Ref.* Decernitur neminem censerì idoneum audiendis confessionibus, nisi vel habeat beneficiū egratum, vel sit ad hoc munus approbatus ab Episcopis, vel aliàs idoneus judicetur, unde relinquitur solà deputationem Superiorum, juxta prædicta privilegia, minime sufficere in locis ubi Tridentinum fuit receptum. Et ita communiter tenentur omnes, & in praxi observant.

Attamen hoc non obstante, potest contrariū probabiliter sustineri, & consequenter secunda conscientia observari. Tum *Primo*, quia illa particula (vel alias idoneum iudicetur) videtur innuere tertium signum, quo dicatur aliquis idoneus audientis confessionibus, & intelligenda de expolis à suis Superioribus, ut scilicet is iudicetur ad hoc munus idoneus, vel qui habet beneficium curatum, vel qui est approbatus ab Episcopis, vel qui est ad hoc deputatus à suis Superioribus secundum privilegia supra memorata. Ad quod facit, quod Prælati Regularium habent in suis Monasteriis jurisdictionem quasi Episcopalem, unde sicut Episcopus approbat Parochum sibi subditum, qui audiat quoscunque ad se accedentes, intra suam Parochiam, ita videtur posse Prælati Regularis approbare suū Religiosum qui similiter audiat omnes accedentes ad suam Ecclesiam & Monasterium. Tum *Secundo*, quia Eugen. IV. concessit Cassin. sua privilegia, ea conditione, ut à nullo futuro Concilio censeatur revocata nisi servata certâ fortuna, quam Trid. non servavit, quod similiter potest dici de nonnullis aliis Ordinibus. Tum *Tertio*, quia licet daremus illa privilegia fuisse sublata à Trid. restituantur tamen prædictis Dominis meis Cassin. in receptione census, unciæ auri quæ quot annis solvitur Camera Apostol. pro manutentione suorum privilegiorum, ut suo loco clarius dicam. Tum *Quarto*, quia multis Ordinibus fuerunt sua privilegia confirmata, & de novo concessa, absque exceptione quod non sint contra disposita à Trid. Tum *Quinto*, quia Pius IV. suum post Trident. ex certa scientia confirmavit Ordini SS. Trinitatis, & S. Joannis Hierosolimitani, sua privilegia, cujus confirmationis, & clausula virtute, extracta per ipsum Trident. putantur revivisse, ut suo loco dicetur. Tum *Sexto*, quia Pius V. pro foro conscientie (in quo verisimur) restituit Minoribus privilegia ab eodem Trident. suppressa. Vide dicenda *sect. seq. dub. 7. v. igitur.*

Verum felix recordat. Urban. VIII. 14 de hac opinione certior factus, videntique per illam enervari decretum Tridentini, revocavit supra memorata omnia privilegia, & quævis alia similia, sua constitutione, quæ incipit: *Cum sicut accepimus* sub dato An. 1628. die 12. Sept. sed quia rationes allegata ad probandū decretum Tridentini non sufficienter derogasse privilegiis supra memoratis, possunt obijci contra hanc constitutionem, (quæ etiam ad paucorum notitiam venit) ideo manet semper eadem probabilitas opinionis in initio posita.

Dum autem unumquemque in suo sensu relinquo, certè id saltem mihi videtur indubitatum, quod approbatio, quæ exigit Conc. Trid. in Confessariis, debet intelligi præcisè in ordine ad absolvendū in Sacramentali confessione, & quoad hunc unicum actum. Unde quia Regulares possunt per sua privilegia absolvere à cæsuris, dispensare in votis, in irregularitatibus &c. ideo sicut hæc omnia possunt fieri extra confessionem Sacramentalem, ita à non approbato, (etiam posito, quod Confessarii debeant approbari.)

Nota *Secundo*, quod sive sit necessaria 17 Regularibus approbatio, sive non, pro audiendis confessionibus personarū exterarum. At certè pro audiendis suis domesticis nulla indigent. Nam ita olim Carmel. concessere Urban. Alex. & Sixt. IV. ut videre est in eorū mari magno, apud Roder. tom. 1. Bull. 37. ejusd. Sixt. Et recentius pro omnibus Regularibus declaratū à S. C.ardin. Congr. restantur Barbof. in collect. Bull. v. confessarius 1. Et Farinac. 4. p. decis. posth. 96.

- 18 Nota *Tertio*, quod Prælati Regularium, cujusq; Ordinis, nulla indigent approbatione non tantum pro audiendis confessionibus domesticorum, sed etiam extraneorum, quia ex quo sunt Prælati, censentur habere beneficiū curatum; habentes autem tale beneficiū, declaratur à Trident. hoc ipso approbati. Ita Capucc. in *annotat. ad Casar. in resol. mat. absol. tit. in quo Bulla cruciat. derog. privit. conf. Diana p. 2. tract. 2. miscell. resol. 46.* & quos ibi citat Bannez & Medina. Et licet videatur latior explicatio, ut Prælati regularis veniat nomine beneficii curati, propter quod Suar. 3. p. 10. 5. d. 28. f. 8. ivit in contrariam mentem. Attamen An. 1585. die 15. Nov. omne dubium sustulit Sixt. V. in audientia consistoriali, in qua favore Cassinensium, per oraculum fanciuit, eorum Abbates posse audire confessiones quarumcunque personarū absq; ulla approbatione Ordinariorum, uti refert Margar. in *Bull. const. 224. Graph. lib. 3. concil. 4. num. 6.* & Marcell. à S. Bened. v. *absol. quoad Monach. §. 13.* Quod privilegium ego puto commune omnibus aliis congregationibus, & Ordinibus, jure communicationis.
- 19 Nota *Quarto*, quod Episcopo recusante, approbare aliquem Regularem, ipso facto approbatur à Papa per *Clem. dudum de sepult. arg. cap. si forte d. 65. Roder. t. 1. q. 59. a. 1. Casar. v. absol. quoad secul. 1. & v. confessio. nes n. 2. Peyrin. to. 1. const. 26. Leon. 10. §. 7. Leand. & Murcia. in reg. S. Franc. q. 8. cap. 7. Chassaign. tract. 5. cap. 2. prop. 3 & 4. Et Navarr. in man. cap. 27. n. 264.* Ubi ait non esse
- 20 sublatam à Trident. Et hoc ipso quo Religiosus se præsentat Episcopo cum debitis circumstantiis, censetur satisfacisse Concilio, quidquid in contrarium dicant Suar. t. 4. d. 28. sect. 5. Reginald. in *pra. l. b. 1. n. 192. Gasp. Hurr. d. 10. de penit. diff. 17. Egid. 21 d. 8. n. 58. Vafch. & alii.* Verum quia Au-

thores primæ opinionis fundant se super Clem. citatam, advertit, quod illa præcisè non approbat eum, quem Episcopus rejicit, sed jubet alterum præsentari, & si hic alter iterum rejiciatur, tunc ille approbatur, quod erit observandum in occurrentia casus.

Nota *Quinto*. Non posse Episcopum approbare aliquem Regularem ad certum tempus, si autem elapso tempore, potest continuare in audiendis confessionibus, quia approbatio pro Regularibus debet contemperari ad *Clem. dudum*, in qua hoc conceditur, licet alias sit edita, ad moderanda privilegia & ita tenent Armill. n. *absolut. n. 22. Navarr. in man. cap. 27. n. 264. Diana 10. 1. dub. reg. ref. 26. Leand. à Murcia. in reg. S. Franc. q. 8. cap. 7. Roder. Capucc. & alii.* Itaq; declaratum à S. Cardin. Congr. refert Farinac. 4. p. *decis. posth. 210.*

Sexto. Episcopum non posse revocare ad examen approbatos à suo prædecessore, quia tum in Trident. tum in *Clem. dudum*, aliisque juribus allegatis in initio (ad quod ipsum Trident. debet moderari) hoc non dicitur, sed simpliciter ut confessarius præsentetur, seu approbetur, cui decreto satisfiat per unam præsentationem. Neque obstat, quod Urban. VIII. seu S. Congregatio, ejus autoritate declaraverit contrarium. Tum quia contra hanc declarationem alia allegatur (quam inter alios refert Zerol. in *pra. p. 1. v. conf. flores*) in qua hoc dicitur, & non posse Episcopum revocare ad examen approbatos à suo prædecessore, de quo insuper extat mor^o proprius Pii V. cujus meminit Navarr. in *man. cap. 27. & Henriq. lib. 3. cap. 6. in annot. ad S. v. confessor.* Quod refert Chassaign. *tr. 5. cap. 2. prop. 2.* Tum quia licet declaratio Urbani VIII. tanquam novissima videatur tenenda, illa tamen non derogat juri scripto *Clem. dudum, extr. v. v. eleuon. & m. r. v. d. 21.*

de quibus in superioribus, quod tamen erat necessarium. Et ita tenent Cruz lib. 2. cap. 6. dub. 4. Roder. 10. 2. qu. 5. 9. art. 4. Chaffaing. sup. cit. loc. Et ibi apud ipsum Villalob. & Salgado.

14. *Sextimo.* (*) Episcopum non posse omnes Religiosos unius Monasterii simul suspendere à confessionibus audiendis, ex declaratione emanata à S. Congr. die 20. Nov. an. 1615. Cujus inter alios meminere Barb. de off. & pot. ep. p. 2. all. 25. Squill. de priu. lib. 1. cap. 1. nu. 65. Alphons. de Leone. de priu. conf. qu. 4. Cutill. in addit. ad pract. 4. man. dub. 9. Lafana & Peyrinis. Quoad privatos autem Confessarios, potest quidem aliquem suspendere, verum non nisi ex nova, & gravi causa, ut monent Cominch. d. 8. de Sacram. dub. 7. nu. 59. Navarr. in man. cap. 27. n. 266 & Vivald. in cand. tit. de confess. §. idoneo. Ubi refert Pium V. motu proprio ita sanxisse Gregor. XIII. anno 1584. confirmasse, & S. Cardin. Congregationem. an. 1587. declarasse. Eaque concernente confessiones vel ob non servatam interdictum, ex alia declaratione ejusd. S. Congreg. de anno 1615. Vel nisi foret approbatus ad beneplacitum ex alia anni 1619. sub die 19. Mar. Sed superius dictum fuit, non posse Episcopum sic Regulares approbare. Quando tamen Episcopus revocat approbationem datam alicui Regulari, vel illum suspendit à confessionibus, non tenetur ipsi causam dicere, sed sufficit ut Papa revelet, si interrogatus fuerit, interim verò debet Regularis credere subesse causam legitimam,

(*) Quantum intellexi ex litteris, ex vestra parte non minus oblati, graviter fort. vestra fraternitas quòd Leonor. Episcopus in Synodo agens, interdixit omnibus Regularibus Clericis, & regimen Parochiarum, & Confessionem poenitentium, qui rectius quidem fecisset, si omnes Sacerdotes ad regularem vitam invitasset, quos regulariter viventes, à Dominicarum ovium custodia penitus removisset, quibus tanto plus displicet aliqua malicia, quanto longius discesserunt à sua Car. 10. epist. 91.

& sufficit, quòd Episcopus ita affirmet ex altera declaratione anni 1629. die 30. Jan. & secundum aliam anni 1630. sub die 30. Aug. Causa sufficiens est, si Religiosus male vivat, cum scandalo, vel inhonestè, seu commiserit aliquod delictum, propter quod videatur Episcopo suspendendus, cum præcipua Confessarii qualitas sit puritas vitæ, & morum honestas. Barbos. in collect. Bull. v. approbatio. v. confessar. & v. regular. confess.

Porro in hac materia approbationis, 25 circa potestatem audiendi confessiones, ego addo 1. non tantum Episcopum, sed etiam Parochum pro sua Parochia posse approbare Sacerdotem, quia de Jure communi hoc permittitur in c. omnis de poenit. quod Tridentinum non abrogavit, cum loquatur tantum de privilegiis, & consuetudine. Et ita tenent Thom. Hurt. 10. 2. var. tract. 12. cap. 1. Machado. in pers. confess. lib. 1. p. 1. tract. 3. docum. 3. Valent. 3. p. d. 7. q. 10. p. 2. Aufon. in sum. Dian. v. parochus. n. 13. & Petr. de Ledesm. in Theol. Mor. 10. 1. cap. 11. concl. 5. de Sacram. poenit. ubi refert ita olim docuisse famosos Doctores Orellanam, & Joan. Gallo Salmantinum Professore, qui & ipsi Concil. Trid. interfuit. Et cujus ob id opinio (hæc in parte) summi mihi videtur momenti, 26 cum non possimus mentem Concilij scire ab ullo melius, quam ab illis, qui ipsi interfuerunt. Et ita etiam sentire videtur Navar. in man. cap. 3. n. 3. ubi agens de jurisdictione necessaria audiendis confessionibus, ait eum qui ordinariam non habet, debere habere delegatam, aut à Papa, aut Vicario Episcopi, aut Parocho. In quo dum Parochum æquiparat Episcopo, imò & ipsi Papa, manifestè ostendit, sufficere illius approbationem absque ulla alia Episcopi. Quod probabile affirmat Leand. 10. 1. de Sacram. tr. 5. d. 11. qu. 56. Et à gra-

gravissimis Theologis defendi testatur Joann. de Soria in *epilog. summar. p. 2. tr. 1. 72 sect. 1. d. 6.* Et ita ante Trid. ex Palud. docuere Angel. & Sylvest. Addo secundò, eam potestatem, quam Regulares per sua privilegia accipiunt ad confessiones audiendas esse universalem, pro omni tempore & valere ad satisfaciendum cuicunque obligationi, etiam de confitendo semel in anno, proprio Sacerdoti, prout precipitur in *c. omnis. de penit. adeò ut huic obligationi censeatur satisfecisse, qui Regulari confessus fuit, nam ibi dicitur, confessionem esse faciendam apud proprium Sacerdotem, vel alium de ejus licentia, proprius autem non est solus Parochus, sed etiam Episcopus, in tota Diocesi, & Papa in tota Ecclesia, qui censetur dare licentiam, & jurisdictionem Regularibus necessariam, per privilegia. Ita Major in *4. d. 17 qu. 7. Sotus. d. 18. qu. 4. art. 3. Adrian. de confess. qu. 5. Medina. quest. 29. & Afor. 1. p. in lib. 13. c. 2. ubi bene observat extrav. Joan. XXII. & Bened. XI. de quibus in superioribus ita procedere. Et ita Leo X. Sancivit sua const. quæ incipit: Dum intra. publicata in Lateran. sess. XI. Super quo cum año 1644. mota fuisset difficultas, & S. Cardin. Congregatio consultata, an Episcopus possit prohibere Regulares ab audiendis confessionibus, ad satisfaciendum præcepto, de annua confessione, illa die 9. Junii ejusdem anni respondit, quòd non, quam responsionem deinde confirmavit Innocent. X. & ei robur Apostolicæ firmitatis addidit anno sequenti 1645. die 7. Febr. B. quæ incipit: Exponi nobis. publicata 11. Martii sequenti. Parisiis contra Archiepiscopum Burdigalensem.**

De Potestate Regularium ad Absolvendum.

SUMMARIUM.

- 1 Regulares possunt absolvere à casibus reservatis Papæ etiam in Bulla Censuræ 5. 8. Etiam in Bulla est recepta, quando sunt occultis 11. Et ubi non est recepta, licet sint noti. 9. Item & à censuris ab iisdem casibus reservatis 12.
- 4 Regulares possunt absolvere ab omnibus censuris in genere satisfactione exhibitâ.
- 2 Regulares possunt absolvere damnatos ad termines tanquam in morte.
- 11 Casus Papalis desinit esse talis, dum per legem committitur Episcopo.
- 5 Præter casus Bullæ, alii reservantur in Italia.
- 6 Varia decreta emanata, circa potestatem absolvendi à reservatis quam habent Regulares. Dubitatur tamen de illorum sufficientia 1.
- 13 Episcopus posse absolvere ab occultis Bullæ negant aliqui. Melius affirmant alii. 14.
- 18 Episcopi absolvunt ab occultis Bullæ, non per privilegium, sed sua iurisd. ordinaria. ibid. ad hoc nulla est facta specialis electio personarum ipsorum.
- 14 Tridentino nunquam censetur derogatum, facta speciali expressione 15.
- 16 Bulla Censuræ non tollit privileg. absolvendi à casibus Episcoporum.
- 19 Papa committendo Regularibus casus reservatos, censetur ad hoc eorum personas elegisse.
- 20 Casus reservati pro Italia, non sunt pro Roma.
- 21 Papa sibi reservat casus ob enormitatem. Melius ob censuram annexam. 22.
- 23 Volens absolvere à casu Papæ, debet ante eum cognoscere, an penitens contraxit censuram.
- 24 Ex variis capitibus excusatur quis à contrahenda censura, & seq.
- 27 Coniux incestuosus an amittat jus ad debitum.
- 34 Absolutio casuum Bullæ &c. in nullo casu permissa, quam in solo mortis articulo.

probabile tamen, impeditum ire Romam, posse ab his absolvi 36. maxime si impedimentum est perpetuum 38. Imò etiam si non sit tale 39.

38 Constitutiones revocantes potestatem absolvendi à casibus Bullæ non revocant jus cõmune.

37 Sacerdos absolvere habentem casum reservatum, quam permittere, ut cum præsumpta contritione accedat ad divina.

40 Casus ob quas excusatur quis ire Romam, pro absolutione sibi necessaria, sunt plures & seq.

41 Qui non potest ire Romam, non tenetur mittere. Neq. ire ad Episcopum, nisi quando ita in jure cavetur. 52. & 54. sed potest absolvi à suo Confessario ordinario. 51.

33 Papa non reservat casus sibi simul & Episcopis.

3 Regulares possunt absolvere à casibus Episcoporum. Et hoc non obstantibus Cardinalium declarationibus 55. & 56. Saltem quando non possunt se commodè præsentare Episcopo. 57. vel quando non expedit penitenti, ut ad illum remittatur. 58. Valè que seu pro peccatis seu pro censuris.

62 Censura non admittuntur, nisi secundum quod in jure exprimitur.

61 Si quis dicatur incidisse in censuram, vel casum reser. multa requiruntur & seq.

63 Casum par a natura.

70 Absolvens à peccato, non potest validare quod gestum est.

71 Absolvens simoniacum, non potest dispensare ut beneficium retineat.

72 Absolvens non recitatem Horæ, non dispensat à restitutione.

73 Absolvens homicidam, non dispensat ab irregularitate

74 Absolvens uxoricidam non dispensat ad matrimonium.

75 Absolutio data à Confessario secundum plenitudinem sue potestatis, valet in casu, à quo ignorat se posse absolvere.

66 Absolutus à casu reservato, licet invalidè, non tenetur postea iterum se præsentare Superi-

riori, vel habenti reservata. Et hoc sive in censuris, sive in peccatis. 77. & 78.

79 Absolutus in articulo mortis à reservatis, non tenetur se præsentare Superiori, si convalescat.

80 Laicus potest in articulo mortis absolvere à censuris, non tamen à peccatis.

PAulus III. concessit Soc. Jesu facultatem absolvendi eidem Societ. facultatem absolvendi ab omnibus casibus etiam Papæ reservatis, exceptis his, qui continentur in Bulla Cœnæ Domini. Sanch. in op. mor. lib. 4. cap. 54. Lamas in meth. p. 4. cap. 3. §. 8. Roder. tom. 1. quest. 61. art. 5. Capuccin. in annotat. ad Casar. v. absol. quoad secul. 1.

Pius II. concessit eidem Societ. facultatem absolvendi eos qui ducuntur ad triremes, tanquam pro articulo mortis Capuccin. loco supra cit. & Celest. Suesl. in Theolog. mor. tract. 8. c. 8.

Eugen. IV. concessit Monasterio Vallesole. Sancti Bened. & universa per illius Congreg. Cassinensi Gregor. XIII. Societ. Jesu. Aliique Pontifices aliis Ordinibus, facultatem absolvendi à casibus reservatis Episcopis, de jure, & specialiter. Compend. privil. Societ. v. absolutio. §. primo. Casarub. v. absol. quo ad secul. secundo. Portel. v. casus reservati. nu. 6. & v. confess. erga secul. num. 22. & 30. Capuccin. in resol. mater. absol. Ubi dicit nihil obesse huic privilegio, clem. dudum de sepult. Cruz. in epit. lib. 2. ubi dicit neque etiam obesse Tridentinum. Marsill. in remis. ad idem Trid. sess. 14. cap. 7. idem affirmat, & pro hoc allegat Beiam Henriq. & Delrion. Banny. in Theol. Mor. quest. 8. de ministr. penit. Ubi dicit similiter idem tenere Dian. Megal. Laym. & alios.

Eugen. IV. concessit Monasterio Sancti Bened. de Valladolid. ut tam Prælati, quam fratres ab illo deputati, quoscunque

LEGIA
MILAVNI
ET
MENTARI
N RUGLAS
CELLAR
OSTOLIC

que ad suum Monasterium accedentes, possint absolvere à quibuscunque peccatis & criminibus, excom. fulminationibus, censuris, & pœnis suspens. & interd. à Jure vel ab homine latis in genere, satisfactione exhibita, vel data cautione, de illa exhibenda, saltem per promissionem, Casar. v. *absol. quoad secul. secundo*. & Cruz in *epit. lib. 2. cap. 7.* Ubi affirmat, absolutionem omnium casuum Papa: (etiã non exceptis his qui sunt in Bulla Cœnæ) esse concessam Congregationi, à prædicto Monasterio Vallisfol. denominata. Quod item affirmat Sanch. *tom. 3. de matr. lib. 8. d. 16. nu. 10.* Idem similiter ferè attribuens suæ Societ. in *lib. 4. oper. mor. cap. 54.* Unde Bauny in *sum. cap. 33.* Coninch. *d. 14. dub. 16. num. 207.* Henriq. *lib. 13. cap. 28. num. 2.* Avila *part. 2. cap. 7. disp. 3.* Polanch. in *direct. cap. 4.* & Didac. Perez *lib. 8. tit. primo* dicunt in specie, posse verbi gratiã Regularem absolvere, in foro conscientiã, nominatim excommunicatum, data satisfactione, vel de danda cautione, præstita. Quod admittit Portel. v. *confessor. nu. 29.* etiam si casus publicus, & Papalis. Addit ipse *nu. seq. 30.* & Ludov. Molin. *tract. 2. de iust. com. disp. 64. num. 9.* posse item Regularem virtute horum privileg. absolvere à violentia illata personis sacris, & Ecclesiis. Addit Roderic. *to. 2. Bull. in orac. Pauli 3.* Eum dedisse facultatem Minoribus existentibus in Austria & Bohemia, recipiendi ad pœnitentiam, & fidei communionem, quoscunque Lutheranos.

Nota autem primò. Circa hæc omnia Clement. VIII. seu S. Congregat. habito verbo cum ipso anno 1601. die 9. Januar. prohibuisse Regularibus, per Italiam, absolutionem omnium casuum papaliũ, & eorum, quos Episcopi sibi reservant. Deinde anno sequenti 1602. die 29. Nov.

Eadem S. Congreg. habito similiter verbo cum eodem Clemente, & moderando prius illud decretum, fancivit, non prohiberi Regulares extra Italiam absolvere, nisi à calibus Bull. Cœnæ Dñi, & quos Episcopi sibi in suis singuli Diocœsibus reservant. Intra Italiam verò, ab illis omnibus similiter, & quinque aliis, nempe Ariolatione clausuræ monialium ad malum finem. Ab iniectione manus violentæ in Clericum. A Simonia real. vel confidentiali, circa beneficia. A provocatione, & pugna in duello, contra decretum Trident. vel Constitutiones Gregor. XIII. quæ incipit: *Ad tollendam*. à violatione immunitatis Ecclesiasticæ circa confugientes ad Ecclesiam, contra constitut. Greg. XIV. quæ incipit: *Quas altas*. Deinde eadem Sac. Congreg. die 1. Jan. anno 1617. habito verbo cum Paulo V. tunc Sum. Pontifice, iterum hoc idem decretum innovavit, & publicavit. Rursum sub Urbano VIII. habito similiter verbo cum ipso. anno 1628. die 18. Nov. Ut post tot revocationes, & declarationes, nulla jam relicta Regularibus videatur potestas, circa prædictos casus. Ita tenent ac docent Farina. *c. 4. par. de posth. 110.* Barbof. in *coll. Bull. v. casus reg. Et v. confessor. regul. In tract. de off. & pot. par. 1. cap. 19. & de off. & pot. ep. par. 3. alleg. 1.* Portel. v. *confessor.* Aufon. in *sum. Dian. absol. à reser. num. 30.* Tambur. Nald. Molin. Quar. & passim alij.

Verum nonnulli revocant in dubium an prædictæ constitutiones habeant conditiones ad legem requisitas, & consequenter sufficientem efficaciam derogandum privilegiis Regularium. Nam videtur esse opinio Soc. Jesu quæ non, quia in cõpend. privilegiorum Regularium v. *Bulla Cœnæ*. Sic dicunt: *Nulla Sac. Congregat. facultates censentur revocate per Bullam*

cent Domini. Quod si Societas non reci-
piat revocationes Bullæ certè neque præ-
dictas constitutiones, quæ non sunt factæ
nisi in augmentum, & ad iterandas, &
magis inculcandas ejusdem Bullæ revo-
cationes.

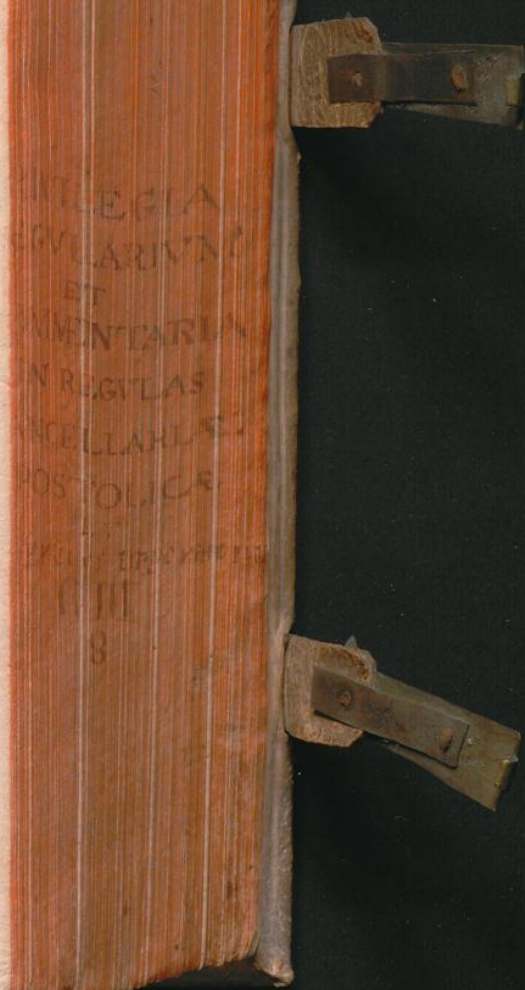
Quicquid autem sit de hac difficultate,
quæ tractabitur sectione sequenti. Cum
Bulla Cœnæ non sit recepta in multis lo-
cis, neque consequenter officiat privilegiis
Regularium, nec etiã prædictæ constitu-
tiones illis officiant in iisdem locis, quo-
ad casus ejusdem Bullæ, nam etiã in tali-
bus locis, simplex Sacerdos habens pote-
statem simplicem absolvendi à mortali-
bus, potest absolvere à casibus Bullæ, nisi
aliud obstat, ut inter alios notat Bauny in
sum. c. 34. & Soler. ad calcem Naldi posi-
tus, in tract. de pot. conf. cap. 9. qu. 5. Ubi pro-
hoc allegat Navarr. & Afor. & ait in con-
sequentiã, quod verbi gratiã in Gallia,
Germania, vel Anglia, impunè leguntur
libri heretici, & sic de alijs.

In locis verò in quibus Bulla est rece-
pta, & admittis etiã supramemoratis
constitutionibus poterunt Regulares per
sua privilegia absolvere ab ejus casibus
occultis, eo modo quo Episcopis concedi-
tur à Trid. sess. 24. cap. 6. de reform. quando
verò casus dicatur occultus, vide infra
unde pot. pr. ad absol. & disp. Nam casus per
legem commissi Episcopis, nō sunt am-
plius Papales, sed jam Episcopales, ut inter
alios observat Machad. in perf. conf. lib. 1.
c. 11. d. 3. doc. 4. privilegia autem Regu-
larium concedunt ipsis absolutionem ca-
sum, Episcopis à jure seu lege reservato-
rum, & in memoratis constitutionibus
excipiuntur illi soli, quos ipsi sibi specia-
liter reservant, ergo Regulares possunt
per sua privilegia absolvere à casibus
Bullæ, & quinque alijs reservatis, quando
sunt occulti, & ita tenent Sanch. in oper.

mor. lib. 4. cap. 54. Trull. in Bull. lib. 1. §. 7. c. 2.
dub. 6. Millard de poenit. cap. 57. infr. 1 Macha.
supra cit. Navarr. Chassaing. & alii. Adde,
posse item Regulares absolvere à censuris
ob eosdem casus occultos contractis, se-
cundum Sanch. in sum. lib. 6. cap. 17. Angl.
Polanc. Ledesin. Henriquez Rodriq. Na-
varr. & Sot. quos ibi citat. Adde etiã nomi-
nativè excommunicatos, ob eosdem
casus in foro cōscientiæ secundum Sayr.
in thes. lib. 2. cap. 20. nu. 29. Avil. 2. p. cap. 7. d. 1.
dub. 5. Valent. Porrel. & alios, Et Ratio est,
quia hæc omnia quæ sunt occulta, vel quæ
spectant solum ad forum conscientiæ, al-
feruntur à Trident. commissa Episcopis,
Regularibus verò, quicquid Episcopis à
jure concessum invenitur, per privilegia
transmittitur.

Contra hanc doctrinam tamen solent
aliqua allegari, & primò quidem falsum
esse, quod possint Episcopi absolvere à
casibus Bullæ occultis, virtute Tridenti-
ni, quia quamvis ita sit, quod occultorum
absolutio sit illis cōcessa, non tamen isto-
rum, quia quoad illos, revocatur quælibet
facultas absolvendi, in nō obstantiis ejus-
dem Bullæ, quod si illa non obstantiã re-
vocant facultatē Episcoporum, à fortiori
Regularium. At etiã aliqui ita tene-
ant, sunt tamen plures, qui cōtrarium, ex
quibus Bann. 2. 2. q. 11. a. 4. Nugn. in add. ad
3. p. q. 8. a. 5. lib. 10. Gran. tr. 15. d. 14. sect. 2. Lor-
ca d. 45. Zer. in pra. c. 15. q. 20. Rodr. in sum. p.
1. c. 81. Couz. in sum. lib. 10. c. 6. dub. 14. & Hen-
riq. lib. 6. de poenit. c. 14. In quos inclinat A-
vil. p. 2. c. 7. d. 1. d. 6. Et probabil. putat G.
Hurt. d. 15. de exc. diff. 3. Et in praxi videmus
Episcopos ita observare, & à talibus casi-
bus absolvere, quod consequenter possunt
Regulares. Ad hoc autem quod dicitur,
non obstantias appositas in Bulla, revoca-
re concessionem factam Episcopis à Tri-
dentino, Respondeo falsum esse, nam sic
habet

P

habet Bulla: non obstantibus privilegiis quibus-
 cunque etiam a cujusvis Concilio generali Cano-
 nicis concessis. At Episcopi non absolvent
 ab occultis Bulla, virtute alicujus privi-
 legii sed sua jurisdictionis ordinaria,
 Tridentinum enim illo suo decreto non
 concedit illis aliquod privilegium circa
 praedictos casus, sed liberum usum suae ju-
 risdictionis relinquit. Unde attento quod
 Episcopi possint in sua Diocesi omnia, &
 ab omnibus casibus absolvere, exceptis
 his in quibus Papa vel Concilium ligat illis
 manus, ideo quia Bulla revocat solum
 privilegia, patet quod non obstantibus e-
 jus clausulis, possunt Episcopi ab ejus ca-
 sibus occultis absolvere. Deinde R. con-
 stituta à Trid. esse in tanta Religione in
 Ecclesia, propter Concilii dignitatem, ut
 nunquam censeantur comprehensa sub
 ulla revocatione, nisi expressa mentio
 Concilii fiat, quod non contingit in
 Bulla Coena. Dices, si conceditur per Bulla
 non obstantias abrogari privilegia ab-
 solvendi ab ejus casibus, ergo saltem Re-
 gulares non poterunt amplius ab illis ab-
 solvere, cum omne quod possunt, non
 possint nisi per privilegia (quidquid sit
 interim de Episcopis.) R. negando con-
 sequentiam, quia Bulla revocat quidem
 privilegia data directe ad absolvendum à
 suis casibus, non autem data ad absolven-
 dum ab Episcopalis casibus, casus autem Bulla
 occultis, non sunt amplius Bulla, sed Epi-
 scopales, ut in superioribus dixi.

37 Obijciatur secundò contra meam opinio-
 nem, ea privilegia quae concedunt Regu-
 laribus casus reservatos Episcopis intel-
 ligi, de his, qui illis jure antiquo reservan-
 tur de quibus Gloss. in cap. si Episcopus de pae-
 nit. in 6 Sylv. Armill. Angel. in sum. v. casus.
 Sed R. hoc gratis dici, nam posito, quod
 casus Bulla occultis sint facti Episcopales,
 & privilegia Regularium concedant illis

casus Episcopales, sine discrimine, non
 video, cur gratiam debeamus coactare &
 restringere ad casus reservatos Episcopis
 jure antiquo, privativè ad reservatos ju-
 re novo. Dices, restitutionem hanc ideo
 esse faciendam, quia quando Tridentini
 committit Episcopis casus Papales occul-
 tos, censetur personas illorum ad hoc ma-
 nus elegisse, & delegare, quod non con-
 venit Regularibus, sed R. etiam & hoc
 gratis dici, quia Episcopi non absolvent
 ab illis casibus ut delegati sed ut Ordina-
 rii, quia ut supra notavi, in his quae Pa-
 pa committit Episcopis, & praecipue, quae
 absolutiones, non censetur eos delegare
 sed manus solvere, & suae jurisdictionis
 usum liberum relinquere ut interim no-
 taceam etiam personas Regularium, ce-
 sendas merito à Papa electas ad hos actus
 ad quos illis concedit privilegia. Et quia
 haec de casibus Bulla occultis, non
 pariformiter intelligi debet de quibus
 aliis reservatis in Italia, quando similia
 sunt occulti.

Nota secundò circa eosdem quinque ca-
 sus, eos reservari Regularibus, per Italia
 unde ego infero, ipsorum absolutionem
 non esse reservatam in Urbe Roma, licet
 sit caput Italiae, & totius Orbis, nam pro-
 pter singulares ejus prerogativas, non
 venit nomine Italiae, nec in ea compre-
 henditur, & maxime in odiosis & rele-
 vationibus, & ita satis clarè potest colli-
 gi ex ipso textu constitutionum, in quibus
 praedicti casus reservantur.

Nota tertio circa eosdem casus qui-
 que. Illos qui continentur in Bulla Coena
 & alios Papales, quod licet alicui, ut Grotius
 Hurt. d. 11. de poenit. d. si. 3. Vasch. Corne-
 Henriquez & quidam alii, parent, Papae
 sibi eos reservare, ratione enormitatis
 Alii tamen, ut S. Antonin. 3. p. tit. 17. cap. 1.
 Dur. in 4. d. 17. q. 15. Lain. in meth. p. 1. cap. 1.
 §. 3. Caie-

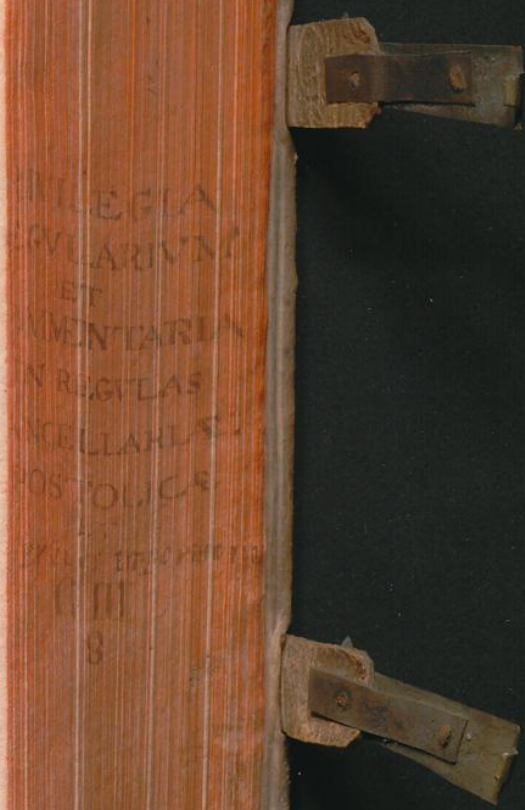
18 Caietan. in sum. v. casus Navarr. in man. 224. quoad secul. 2. n. 18. censent illum sibi esse reservare, solum ratione censurę annexę, atque ideo non casum ipsum, sed censurę esse reservatam. Et ita esse de jure affirmat Suar. 10. 4. d. 26. sect. 2. concl. 2. & Noll. v. casus 1. quamvis aliquando secus contingat in praxi. Verum cum praxis sit quę facti, de qua nullibi constat, ideo ad id quod juris est attendendo, & sequendo posteriorem opinionem tanquam favorabilem, & probabilem cum versemur in materia odiosa, atque ideo restringenda. Debet ante omnia prudens Confessarius expendere, an pœnitens qui casum commisit, simul censuram contraxerit, & si quidem contraxit, poterit se gerere secundum ante dicta, sin autem, absolvet illum perinde ac si casus non foret reservatus, quia de facto non est respectu ipsius. Excusant autem ab incurrenda censura, aliavē pœna spiritali, multæ circumstantia, & primò quidem Ignorantia seu pœnis seu facti, ut docet D Th. 2. 2. q. 75. a. 3. Sanchez. 10. 3. de matr. lib. 9. d. 32. Lud. Mol. 1. 9. de iust. tr. 5. d. 31. & passim alii. Idque etiam si sit vincibilis & affectata, seu casualis, quando censura data est cōtra eos, qui temerē, vel sciēter fecerint rem veritam, vel qui facere præsumperint, vel quando hoc supponit dolum. Cign. cap. ignorantia de reg. jur. in 6. Donell. in com. jur. civil. lib. 1. cap. 18. & 20. Gapl. Hurt. de censuris in com. d. 12. Et de excom. d. 13. dis. 1. Cælest. sueff. 11. d. 3. cap. 5. Angel. v. dolus. Tabien. eod. v. Syle. v. culpa Et Ghilin. v. excommunicatio.

23 Vermiculat in quā ignorantia facti non tantum si versatur circa substantiam actus, sed etiam si circa circumstantiam, propter quam censura est lata, ut si quis volens occidere hominem, occidat Clericum, ignorans illum quem occidit, esse

26 talem. Hurt. diff. 21. cit. Et item ignorantia juris, non tantum, similiter quando versatur circa substantiam actus, sed etiam quando circa circumstantiam, ut si aliquis faciat rem, quam quidem scit esse malam, & prohibitam, non tamen esse prohibitam sub censura. Portel. v. ignorantia in addit. Avila par. 2. d. 5. dub. 7. Valch. dub. 16. de excom. Hurt. citatus, & alii. Et sic v. g. conjux incestuosus, cum ignoratione pœnæ 27 privationis juris ad debitum conjugale, non indiget dispensatione, secundum Portel. cit. Graph. & alios, quorū opinionem probabilem putat Ludov. Mol. 10. 6. de iust. tr. act. 5. d. 71. nu. 9. Ubi pro hoc allegat Sorum. Sed supponunt illi privationem juris ad debitum, esse impositam per modum pœnæ incestus, quod est falsum, imponitur enim propter affinitatē contractam, unde quamvis sit vera eorum doctrina, exemplum, nam admitto. Sed & item valet eadem doctrina, etiam si is qui facit rem prohibitam, sit ita affectus, ut non omitteret facere, quamvis sciret esse prohibitam, sub censura. Caietan. 1. 2. qu. 76. art. 3. Mol. & passim alii.

28 Excusat secundo ab incurrenda censura, oblivio, seu inadverentia actualis, quia hæc æquiparatur ignorantia, adeò ut is qui rem prohibita sub censura operatur, eam tamen non incurrat, si operando vel imediatē ante, de illa non cogitavit, quamvis alias sciat habitualiter censuram esse annexam tali actioni. Suar. 3. p. 10. 5. d. 4. sect. 8. Alor. lib. 1. inst. cap. 16. qu. 3. & 4. Sanchez. in op. mor. tom. 1. lib. 1. c. 16.

29 Tertio Imperfectio actus, seu inde liberatio, ut si pœnitens operatus est ex primo motu iræ, semisopitus, semiebrius, aut ex quacunq; alia causā sibi plenē non præsens; vel quando in tali actione non peccavit mortaliter, seu ob parvitatem materiæ, seu ob aliam causam, secundum

communem doctrinam.

- 30 *Quartò*. Quando is qui operatus est, non fecit rem prohibitam, sub omnibus circumstantiis sub quibus prohibita est sub censura, & propter quas censura est adjuncta.
- 31 Ac demum *Quintò* excusatur à censura, is qui fuit solum complex principalis agentis, nisi lex aliud dicat. *Clar. in pract. crim. qu. 86. §. 2. Caiet. in sum. v. excommun.*
- 32 Et communiter alii. Quando verò lex comprehendit complices cum principali agente, si is non contrahit censuram, nec complices. *Gloss. cap. ad audientiam 2. de sent. excom. Et Covarr. in rubr. de homicid. 2. par. relec. num. 5.* Fallit si lex aequè principaliter ferat censuram in complicem, atque in principalem agentem, & eos liget independentè à se invicem.
- 33 An autem ignorantia reservationis censuræ, excuset ab illa incurrenda? *Joann. de Lugo dist. 20. de Sacram. penit. sect. 2.* ait, quòd si reservatio facta est per modum pœnæ, probabile est censuram non habere locum in ignorante, secus si facta est per modum medicinæ, propter circumstantiam, quæ meritò exigit, ut consulatur Pontifex. Quæ opinio si ab autoritate Eminentiss. Cardinalis probabilitatem vendicare queat, puto, jam paucos ituros Romam pro suis absolutionibus.
- 34 Nota *Quartò* circa eisdem casus Bullæ, & quinque alios, sic eorum absolutionem reservari in constitutionibus Cardinalium, ut solus articulus mortis excipiantur, sublati hac in parte privilegii. Attamen quia jura concedunt Episcopis absolutionem reservatorum quando non est recursus ad Papam, aut in simili alia necessitate, & in prædictis constitutionibus, non derogatur juri communi, sed privilegii. Ideo detentus legitimo impedimèto,

quominus Romam eat, poterit absolvi ab Episcopo, vel alio habente similem jurisdictionem, non per privilegia, sed virtute juris cõmunis, & ita statuitur in cap. de cetero, & c. ea noscitur de sent. excom. Facit quia esset nimis durum, non posse hominem contritum absolvi nec admitti ad participationem Sacramentorum. Quinetiam plerumque foret injustum, quia sic cogeretur prodere suò delictum, & jacturam famæ incurrere, ad quod nemo potest obligari. Imò pro qua servanda, concedunt DD. posse excommunicatum irregularem cum contritione se divini admiscere. Unde quia minus est inconveniens, & minus periculosum, ut imputatus ire Romam, absolvatur ab ordinario, vel alio habente potestatem, quam cum sola cõtritione præsumpta, accedere ad divina, ideo dicendum est posse illum absolvi non obstantibus prædictis constitutionibus. Ita Tamb. to. 2. de iur. Abb. d. 1. q. 15. Henric. de penit. lib. 6. cap. 9. q. 10. & Guttier. de matr. c. 19. Avil. 2. p. cap. 7. dub. 6. Nald. v. Bulla Cane nu. 63. Mancian. pract. 4. visit. instr. dub. 18. Et alii graves, optima nota Theologi, quorum opinionem probabilem putat Duard. in Bull. Bonac. tomo 3. d. 1. quest. 22. par. 2. Quod vel maximè verum est, & admitti debet respectu ejus qui laborat impedimento perpetuo, quia tale impedimentum comparatur articulo mortis secundum D. cast. to. 2. de Sacram. tr. 8. d. 11. dub. 16. Garza in enchir. Episc. v. absolutio Gaspar. Hurt. d. de penit. d. ff. 13. Palaum & alios. Quod vis etiam in illis qui impedimento perpetuo laborant, locum dare possunt, & de his locutos auctores superius repositos, credere, & secundum illos absolvi. Nam pro hoc extant plures canonici in rubr. de sent. excommun. Sed tunc obler-

observandum erit, ut quando aliquis tali impedimento non perpetuo laborans, capit absolvi, ad Episcopum saltem, vel Legatum Apostolicum accedat, seu ad alium habentem similem potestatem. Et is exigat ab ipso juramentum, de se presentando Sedi Apostolicae, ubi primum impedimento liber erit, ut dicitur in illis locis, & si suae promissioni non satisfecerit, eandem censuram recidet, juxta cap. *essum. eod. in 6.*

40 Porro causa legitima, ex quibus excusatur quis ire Romam pro accipienda absolutione reservata sunt primò propter Sexum *cap. mulieres. de sent. ex. Sylv. v. absol. 4. n. 3. Sayr. de cens. lib. 3. cap. 28. nn. 11. & passim alij.*

41 Secundò. Propter aetatem senilem vel impuberem. *cap. ea noscitur cap. quod de his. & c. quamvis de sent. ex.*

42 Tertio. Propter periculum mortis, vel vel alterius gravis incommodi, quod reus posset in via pati, ut si habet inimicum *cap. ea noscitur cit. & cap. de cetero, eod.*

43 Quarto. Propter paupertatem, si non habet sumptus necessarios ad viam, & alias non solet mendicare *cap. quod de his. & c. cap. r. quamvis eod. Panor. cap. ea noscitur cit. Sylv. & Sayr. citati.*

44 Quintò. Propter infirmitatem, quando est habitualis, licet non periculosa, *cap. ea noscitur & cap. quod de his cit. Ubi Innocent. & post ipsum Sylv. cit. excusat laborantem podagra, febrì quartana, aut valerudinarium.*

45 Sextò. Propter conditionem subjectionis, si non sit sui juris, ut Religiosus *cap. Monachi. capit. de monachibus. & cap. cum illorum. de sent. excommunicat. Navar. in man. cap. 11. num. 98. & 90. Mancini in pract. 4. v. in sup. dub. 18. Filius familias, licet pubes, cap. mulieres cit. Navar. & Manc. citati. Et servus cap. cit. mulieres. & cap. relatum eod.*

Septimò. Propter membrorum seu defectum, seu imperfectionem *cap. cit. ea noscitur.* Ubi Panorm. hoc titulo excusat caecum vel claudum.

Octavò. Propter damnum, quod tempore absentiae, vel occasione illius, timeatur aliis eventurum, quo titulo Armilla excusat eum qui labore diurno solet suam familiam alere. Et Aufon. *in sum. v. absol. à cens. dominos temporales, qui non possunt facillè suis arcibus aut subditis abesse, & à fortiori habentes curam animarum.*

Nonò. Propter quodvis aliud impedimentum, quod judicatur rationabile, & supramemoratis æquiponderat. *cap. de cetero. & c. quod de his. & c. quamvis citatis.*

Et qui non potest ire Romam, ut se personaliter presentet Papae, non tenetur mittere, ut eum communi docent Hugolin. *in Bull. Caene. 3. p. Henriq. lib. 12. cap. 3. Lud Mol. tract. 3. de iust. d. 64. Duard. lib. 3. §. 2. quest. 8. & Furr. d. 15. de excom. diff. 3. Sed potest petere absolutionem sibi necessariam à suo Ordinario, ut monet Navar. *in man. cap. 27. nu. 89. Fum. in armit. v. absolutio. n. 4. Sylv. eod. v. 4. n. 7. Panorm. cap. de cetero de sent. ex. Felin. cap. quamvis. eod. & alij Canonista. in cap. eos qui. eod. in 6. Vel à suo parocho, si non patet ei accessus ad Episcopum, secundum Innocent. *cap. 1. extra. eod. Fum. loco. cit. Et Angel. v. absolutio. 3. n. 17. Quod Aufon. in sum. Dian. v. absolvere à censur. num. 36. ad-admittit non tantum, quando absolute non patet accessus ad Episcopum, sed etiam, quando non patet ira facilis. Fortè etiam posset dici nec teneri ire ad Episcopum eum, qui non potest ire ad Papam, nisi in casu manus violentae in Clericum, aut aliis (si qui sunt) pro quibus ira in jure cavetur, at quantum ad ceteros, fas esse cuilibet sacerdoti approba-***

REGIA
BIBLIOTHECA
PADERBORN
ET
MUSEUM
N. REGITLAS
MULLAHLA
OSTOLICE

53to, ab his absolvere, quia Papa nō reservat sibi casus, & Episcopus cōiunctim, aut in supplementū, sed sibi soli & privativē ad quemlibet alium. Unde si accidat ut quis aliquo casu ligatus non possit ire ad Papam, censetur Papa per epicheiam, aut cum illo dispensare, vel nolle ut in tali occasione casus sit reservatus pro ipso.

54 Dicere autem quōd debeat ire ad Episcopum, non possumus, nisi ut dictum est, quando ita in Jure cavetur, quia onera & odia non inducuntur, nisi quatenus invenitur in Jure expressum, invenitur autem, pro percussore Clerici, ita expressum in multis locis v. g. in *cap. de cetero. de sent. excom.* At pro aliis casibus solum statuitur, ut juramentum recipiatur de se presentando Papæ, ubi primum impedimentum cessaverit, c. *quod de his. & c. qu. univ. eod.* quis autem debeat absolvere, non dicitur. Ergo signum est, hoc relinqui Confessario ordinario pœnitentis. Atque hæc circa casus Pontificios reservatos, salva in omnibus doctorum censura.

Quod verò attinet ad Episcopales, admittis constitutionibus Cardinalium, de quibus in superioribus, non possunt Regulares absolvere ab his, quos ipsi Episcopi, in suis quique Diœcesibus reservant. Sed quia à nonnullis (ut jam monui) revocatur in dubium, an illæ constitutiones sint sufficientes ad derogandum privilegijs Regularium, ideo à nonnullis etiam asseritur, illis non obstantibus, posse Regulares à prædictis casibus absolvere. Et ita inter alios tenent Andreas

55 Mendo in *Bull. cruciat. d. 23. cap. 4.* Urban. ab Ascens. in *Theol. Mor. tr. 2. dist. 1. c. 1. reg. 7.* Hinoiosa in *direct. decis. regul. v. confessarius* Chastain. *tr. 5. cap. 2. prop. 2.* Et alii apud Dian. *to. 11. tr. 2. ref. 9.* Ubi ipse aliis allegatis tenet contrariū. Unde inferas utram-

que opinionem esse probabilem, cum utraq; suos auctores, suasque rationes habeas.

Imò longè probabiliorem (ne dicam solam probabilem) ipse Diana redidit præcedentem. Nam solutio difficultatis pendet ab ista, an constitutiones Cardinalium factæ, habito verbo cum Sanctissimo, obligent, & habeant sufficientem efficaciam ad derogandum privilegijs. Ipse autem Diana *tr. 2. cit. ref. 22.* allegatis auctoribus, quos ego superius citavi, fuse deducit eorum rationes, ac nulli respondendo, simpliciter sic dicit, ac totam quæstionem concludit: *Tu reverentissime Lector, inter pugnantes Doctorum sententias, illam sequere, quæ magis auctoritate Congregationis favet, & revera omnino mihi displicet opinio Bruni & Vericelli, de declarationibus Cardinalium, factæ verbo cum Sanctissimo.* Sic se putat Diana nodum Gordianum solvisse, & omnem quæstionem difficultatem removisse sua asseritione, de dispendentia opinionis Bruni & Vericelli. At placet aliis & mihi, cur non illam sequar, Cur ego sequar, faventes Cardinalibus opiniones, si nullum motivum nullæ ratio adducitur, quæ ad hoc me inducat. An justum motivum amplectendæ alicuius opinionis, solū quia favet Cardinalibus. Sed cur Diana mora quæstione, fuse deducit rationes pro opinione, quæ respicit constit. Cardinalium, & ad nullam respondet? An quia oblitus? An quia non habet quod respondeat? An quia ipse opinionem Bruni & Vericelli veram putat, sed Romæ, & in facie Cardinalium profiteri non audeat contentus alieno nomine astruere? &c.

Ut ut sit, certè quando Regulares non possunt cōmodè se presentare Episcopis pro ipsorum casibus, permittitur ipsis plenariè Episcopali auctoritate, concel-

fiene, quam Eugen. IV. fecit minorib. de
quo Compend. mendic. v. absol. quoad secul.
& Chaff. tr. 5. cap. 2. prop. 2. Et quam ego
puto non tolli per constitutiones Car-
dinal. etiam si admittantur, argumen-
to eorum quæ diximus, pro iis casu-
bus, in quibus non patet facilis ad Papam
recursus, siue interim difficultas se teneat
ex parte pœnitentis siue ipsius Episcopi,
siue alterius circumstantia.

55 Imò, quando Sacerdos iudicat, non
expedire salutem pœnitentis, si remittatur
ad Episcopum, potest illum absolvere,
quamvis abas nullo privilegio sit muni-
tus. Nam eo casu, censetur pœnitens la-
borare iusto impedimento, atq; ideo Epi-
scopus consentire per epicheiam ut ab-
solvatur, vel nollet, ut sit reservatum pro
illo suum peccatum, si enim quis execu-
tatur ab eundo Romanam, vel ad Episcopum
propter impedimentum corporale, quan-
to fortius, si illud respicit animam & sa-
lutem æternam. Et ita tenent Angel. v.
casus Episc. refer. per notata à Panorm. in cap.
quod de lectio. de consang. & cap. at si Clerici. de
iudic. Dicast. de Sacram. to. 2. tr. 8. d. 11. duh.
17. Diana to. 11. tr. 8. ref. 49. Et Nald. v. ab-
sol. à censur. n. 15. Ubi pro hoc allegat Suar.

56 & Reginald. Quod locum habet, non
tantum quoad peccata, sed etiam quoad
censuras secundum Angel. lo. cit. Et etiam
quoad reservatas, secundum Dian. ite cit.

60 Pro uberiori autè instructione, in hac
materia censurarum, & reservationum.
Nota quintò. Quòd cum illæ sint odio-
sæ, & nulla unquam præsumitur aut
inducitur, nisi quatenus invenitur in ju-
re expressum, ut notat Crot. cap. quia in
61 omnia. de usur. Ad hoc verò ut aliqua cen-
sura, lata in jure, incurratur, vel ut casus
reservatus dicatur perpetratus, multa
propterea requiruntur à DD. Et primò qui-
dem, ut actus sit verus, non improprius,

aut fictus, vel in quo per fictionem ali-
quid inducatur Burg. cap. Canonum. de
cõst. Archid. cap. licet de for. comp. Et bi DD.

Secundò. Ut sit perfectus & cõpletus, 62
in sua specie, non solum physica, sed etiã
morali, hoc est factus secundum omnes
illas circumstantias, sub quibus à lege
prohibetur. Innoc. cap. 1. de præf. Felin. eod.
Crot. cap. quia in omnibus. de usur. Arr. de
Valder. cap. porro. eod. Ioan. Andr. cap. 1. de
homicid. in 6. Barth. l. si is qui cum relo. C. ad
l. cor. de siccar. Castr. & Ang. l. 1. ff. quod quisq;

Tertiò. Ut sit factus cum dolo, hoc est 63
cum certa scientia, & plena deliberatio-
ne. Avila in tract. de censur. p. 1. dub. 11.

Quartò. Ut actus sit purus, & nudus, 64
nulla circumstantia vestitus, alia ab his
quæ notantur in lege. Nald. v. Abbas. n. 1.

Quintò. Debet esse sic factus, ut agens 65
operando peccaverit mortaliter. D Th.
& Palud. quos citat, & sequitur Armil.
v. excommunicatio. num. 8.

Sextò debet censura vel casus refer- 66
vatus intelligi solum de principali agente,
non de cooperantibus, nisi aliter in le-
ge dicatur. Nald. v. casus. n. 3. & Chaff. tr.
4. cap. 2. prop. 1.

Septimò. Debet is qui operatus est, ef- 67
se certus, tam quòd casum ipsam prohibi-
tum, commiserit, secundum omnes
suas circumstantias, quàm quòd comit-
tendo peccaverit mortaliter, ad hoc ut
teneatur recurrere ad Superiorem: quòd
si est dubius non tenetur, quia liberras
stat pro ipso Suar. d. 4. de cens. sect. 6. Egid.
d. 13. n. 75. Sa. v. casus refer. & Gasp. Hurt. de
censur. in com. diff. 13. Et d. 11. de penit. diff. 6.

Et si actus deficit in aliqua circumstantia 68
ex relatis, aut aliqua superabundat, non
reputatur esse ille, qui fuit reservatus, vel
cui annexa fuit censura, sed alius, ut cum
communi notat Hurt. supr. cit. Et Sanch.
to. 3. de matr. lib. 8. d. 8. quia tale secundum
quid;

quid, non est proprie tale. l. i. ff. de donat. & l. cum ex ratione. eod. de excus. tur.

- 69 Nota sexto, quosdam casus esse simpliciter reservatos, quibusdam censuram annexam, aliis poenam, aliis utrumque. Et hanc diversitatem debet imprimis nosse prudens Confessarius, quia licet Regulares possint absolvere à plurimis casibus quoad culpam vel censuram, rarius tamen quoad poenam. Et sic v. g. quando actus irritatur à lege, non potest Regularis illum validare, licet absolvat à peccato commisso dum exercebatur. Sic licet absolvat à simonia, non tamen potest dispensare cum simoniacis, ad renitendum beneficium: licet absolvat illum qui non recitavit Horas, non tamen potest dispensare à restitutione fructuum beneficii; licet absolvat illum qui occidit vel mutilavit, non tamen potest cum illo dispensare in irregularitate, quam contraxit; licet absolvat eum, qui uxorem occidit, non tamen potest dispensare, ut adulteram ducat, & sic de pluribus aliis fallit ubi ad hæc habet privilegium, secundum dicenda in sequentibus.
- 70 Nota septimo, semper esse validam absolutionem datam à Confessario, secundum potestatem, quam ille habet, licet forte ipse non sit conscius sui privilegii, modo dum absolvit, intendat absolvere, secundum extensionem suæ potestatis, quod sine dubio omnes intendunt & exprimitur in his particulis formæ absolutionis. *In quantum possum, & indiges.*
- 76 Octavo. Confessus habenti potestatem absolvendi à reservatis vel censuris, manet liber à reservatione, etiamsi forte propter suam indispositionem, sit adhuc in reatu coram Deo, nec de facto absolutus, nisi putativè. Unde quando melius dispositus, volet repetere confessionem, non erit opus ut iterum accedat ad Superiorem, vel ad alium habentem casus reservatos, sed poterit absolvi à simplici Sacerdote, qui sit approbatus. Et quidem de censuris nullum est dubium, nam ut ab his quis absolvatur, nulla in eo dispositio requiritur, sed sufficit voluntas absolvendi. De peccatis verò probatur, quia peccata non reservantur præcisè propter absolutionem, sed ut poenitens se sibi Superiori, instruat, & ejus mandatis pareat, quando verò semel se illi præsentavit, censetur satisfecisse suæ obligationi, & Superior sufficienter instructus de ejus Statu, atque ideo poterit jam quocumque alio absolvi, si forte absolutio accepta à Superiore, fuit invalida, respectu sui casus cessat reservatio, ut Covar. cap. alma. de sentent. excommun. v. 1. p. 8. n. S. Antonin. 3. p. tit. 14. Adrian. 4. de confess. Tabien. v. absolutio 2. nu. 59. Amil. & Cajetan. v. casus. Angel. v. confessio nu. 1. Sylv. eod. v. 1. qu. 4. nu. 7. & qu. 19. n. Rosell. eod. v. 2. nu. 9. Sa eod. v. nu. 7. Novar. in man. cap. 26. num. 13. Henric. lib. 6. cap. 16. Gabr. in 4. d. 17. q. 1. a. 3. d. 2. Suarez. poenit. d. 37. sect. 4. & Conin. d. 8. de sac. d. 1.

Absolutus à Regulari in articulo mortis à censura, seu casu reservato Papæ manet absolutus in futurum: & si superaverit, (etiam admissis constitutionibus Cardinalium) non tenebitur se præsentare Papæ, quia in prædictis constit. revocantur quidem privilegia, absolvendi à casibus earum, sed tamen excipitur articulus mortis. Ergo privilegia manent suo vigore, pro illo articulo, & consequenter absolutus in eo manet liber à præsentando, seu Papæ, seu alteri. Henric. lib. 6. cap. 9. & lib. 13. c. 29. Peregrin. in compend. privil. cler. reg. v. absol. quoad sac. §. 1. Merol. tom. 1. d. 1. cap. 2. & Cutillo addit ad 4. præst. Mancini dub. 40. Ad jurat. ro, quæ possent in contrarium allegari.

respondeo, ea intelligenda seclusis privilegii, at ubi admittuntur privilegia, locum non habet eorum dispositio.
 Nono magna est differentia inter absolutionem, quae datur à peccatis, & eam quae à censuris. Nam à peccatis nemo absolvitur, etiam in articulo mortis, nisi sit Sacerdos, sed à censuris potest Laicus in illo articulo absolvere, quia in tali casu censetur Ecclesia per episcopiam ita velle, & potestatem ad hoc necessariam concedere. Ita Gloss. c. postoratus de off. ord. §. prae-
 nia Panor. à nobis de sentent. excommunicat. Angel. v. absolutio 3 nu 17 Armill. eod. v. nu. 40. ubi citat D. Tho. Anson. in sum. Dian. v. absol. à censur. nu 57. Ubi citat Laym. Et ex Marchino addit, ita observandum esse in praxi, cum sit opinio non solum probabilis, sed etiam ex qua nullum inconueniens sequitur, quin potius magna utilitas morientis. Quod verò Zambr. ait in decis. aur. cap. 7. dub. 2. nu. 7. Id quidem posse Diaconum non tamen aliam, caret fundamento, cum de hoc nihil habeatur in iure. Et epicheia in qua solum versamur, aequè in Laico militet atque in Diacono, ob eandem rationem, nempe ob necessitatem morientis.

§. III.

De potestate Regularium ad dispensandum.
 1 Regulares possunt aperire litteras penitentiariae Romanae, & secundum eas dispensare.
 2 Regulares possunt dispensare in omni irregul. proveniente ex minori delicto, occulto, & ubi id conceditur Episcopis de quo varia exempla proponuntur 3. & seqq.
 3 Regulares possunt dispensare in omnibus votis, & iuramentis reservatis Episcopis, & seq.
 4 Non autem in reservatis Papae quae sunt quinque 12. & 22. fallit tamen in diversis casibus.
 5 Votum transmarinum; ad limina, & composit. est

reservatum, etiam factum ex sola devotione, & 24.
 25 In voto Religionis potest Regularis dispensare in diversis casibus.
 29 Item in voto castitatis.
 32 Sed observandum quomodo fuerit conceptum.
 33 In voto absoluto castitatis dum subest periculum incontinentiae possunt Episcopi, & Regul. dispensare.
 35 Quomodo estimandum illud periculum.
 13 In votis, & iuramentis, non dispensatur in praedictum tertium.
 14 Satis commutare votum, quam absolute dispensare. Non semper potest dispensare in voto, qui potest illud irritare ibid.
 15 An possit quis commutare suum votum proprio arbitrio.

Gregorius XIII. concessit Soc. Jesu, & Patres expositi à suis Superioribus audiendis confessionibus, possint aperire litteras Apostolicas, seu supremam penitentiariae, & secundum ipsarum tenorem absolvere, & dispensare, perinde ac si forent graduati in Theologia, vel sacris Canonibus; cum ad tales solum ejusmodi litterae dirigi sint solite. Compend. privil. Societ. v. confessores §. 3. Portel. v. conf. approb. n. 34. Capuce. in annot. ad Casar. eod. v. & Roder. 10. 1. q. 63. a. 8. Quomodo verò Confessarius se gerere debeat, in aperiendis ejusmodi litteris, vide Portel. loc. cit. Sanch. de matr. lib. 8. d. 34. & Bonac. d. 1. de leg. q. 2. par. 2. tomo 2. operum.

Eugenius. IV. concessit Minoribus & Sixt. IV. Minimis, facultatem dispensandi toties quoties, in omni irregularitate, quae provenit vel ex minori delicto, vel ex quovis alio occulto, (*) prout jus commune permittit Episcopis. B. quae incipit: Sedes Apostolica. Vega in sum. v. absolutio casu 43. Portel. v. confessor. nu. 32. Casar. (*) Potestas dispensandi data Regularibus est favorabilis, & ideo extendenda Sanch. in sum. lib. 4. cap. 43. num. 5.

Q. r. abso.

REGIA
 VLAUVN
 ET
 NMENTARIUM
 IN REGILAS
 NCELLANUS
 OSTOLIO

- v. absolutio, quoad secul. 2. Henric. lib. 7. de indulg. cap. 28. Cælest. Suesl. tract. 8. cap. 8. Et Chass. tr. 5. cap. 4. prop. 1. Et quia Tridentinum connumeratur pro jure communi, ideo possunt Regulares, virtute hujus privilegii, dispensare, prout idem Trident. concedit Episcopis in sess. 24. cap. 6. de Ref.
- 3 Et sic v. g. possunt dispensare cum illo, qui suscepit Ordines ante etatem, vel cum esset excommunicatus, vel sine dimissoriis, vel cum falsis, & hac occasione incurrit suspensionem, cap. Lugdunens. §. 9. 1. & cap. eos qui de temp. ord. in 6. tunc enim si casus est occultus, ut potest Episcopus in eo dispensare ita & Regularis, secundum Avil. de cens. p. 3. d. 6. dub. 1. Palaum tom. 6. d. 4. p. 9. Laym. lib. 1. tr. 5. p. 3. cap. 4. Bassæ in floribus Theol. v. suspensio 3. Villalob. in summ. tomo 1. tr. 9. diff. 60. March. de Sacv. ord. tract. 1. p. 5. cap. 3. & 11. Et Dian. tom. 11. tr. 6. ref. 4. Ubi pro hoc allegat speciale privilegium Soc. Jesu. Item idem dico de illo qui post sic malè susceptos Ordines exercuit, & in irregularitatem incidit, vel qui licet ritè suscepit, in excommunicatione tamen exercuit, quia si casus est occultus potest Episcopus in eo dispensare, secundum Palaum. Sayr. Pelissar. Caspens. Barbof. & alios quos citat & sequitur Diana, quod pari jure per privilegium de quo supra possunt Regulares. Item virtute ejusdem privilegii, possunt Regulares dispensare in homicidio casuali etiam publico, vel perpetrato ex repentina ira, vel per excessum moderaminis, in defensione. Item in irregulari, causata ex mutilatione, vel defectu lenitatis. Ex defectu natalium, si est occulta. In bigamia, etiam vera ad minores Ordines. Item in omni irregularitate, ex quocunque delicto orta, etiam publico, & deducto ad forum, postquam iudicium fuit finitum, & poena soluta. Quia Doctores concedunt communiter, potest
- Episcopum in his omnibus dispensare. Cum verò concessa sit Regularibus, ea potestas circa dispensationes, quam jus attribuit Episcopis, nec sit ratio cur privilegium loquens generaliter, coarctetur ad unam speciem dispensationis, ideo favorabiliter potest & debet ad omnes extendi. Et ita affirmant Lud. Caspens. in corp. Theol. to. 2. tract. 25. d. 5. sect. 17. Bassæ v. irregul. laritas 15. n. 10. Peliss. in man. regul. to. 2. tr. 4. cap. 3. Hinoios. in direct. regul. decis. v. dispens. secul. Chass. tract. 5. cap. 4. prop. 1. Cruz Rodriq. & alii. Quòd verò Dian. to. 11. tr. 4. ref. 3. dissuadet usum hujus privilegii, ne offendantur Episcopi, non est ratio sufficiens, ad abstinendum totaliter; aliàs abstinendum foret ab omnibus, cum ferè de omnibus offendantur: sed prudentia Confessarii potius committendum putat, ut attentis circumstantiis personarum, & casuum, sic studeat vitare scandalum, & offensam Episcoporum, ut non omittat opera charitatis, & solamen animarum. In quem finem vel maxime concessa sunt Regularibus sua privilegia. Et ipse Diana eod. to. tract. 2. ref. 63. admisit hanc opinionem, cum ibi dicat, posse Regularem dispensare in homicidio casuali. Allegat ad hoc Mart. à S. Joseph. Cordub. Sayr. & Henric. Est autem eadem paritas de aliis casibus, de quibus supra.
- Jul. II. concessit Congreg. Vallisoleæ. Et diversi alii Pontifices aliis Ordinibus facultatem dispensandi in votis reservatis Episcopis. Præterquam in voto peregrinationis ultra duas dietas, est verò dicta spacium 7. leucarum. Roder. to. 1. qu. 69. arr. 3. & 4. Less. lib. 2. de iust. d. 18. c. 40. Cruz. in epis. privil. lib. 2. cap. 6. Deinde Martin. V. concessit etiam hoc votum Regularibus, teste Portel. v. confess. erga. secul. Navarr. in man. cap. 12. num. 79. Et Lopez in pract. crim. cap. 4. Ac tandem Eugen. IV. pra-

in voto, aliud commutare, aliud irritare, nam irritare est actus potestatis dominativa, commutare vel dispensare, jurisdictionis Ecclesiastica, unde v. g. Pater potest irritare votum filii, conjux conjugis, Dominus servi, non commutare vel dispensare. Econtra vero potest Confessorius commutare vel dispensare, non irritare. At Prælati regularis respectu sui Monachi potest & irritare, & dispensare, & commutare. In occurrentia autem casus, satius est commutare, quàm totaliter dispensare, vel irritare.

Quartò. Quòd quisque pro arbitrio potest suum votum mutare in aliquid melius, secundum Panor. *cap. scriptura de vot.* Armill. *v. votum Capuccin. in add. ad Casarub. eod. v. Caiet. in sum. v. voti com. Et 2. 2. qu. 88. art. 12. Valent. d. 6. gen. de iust. quest. 6. par. 7. Sot. lib. 7. de iust. quest. 4. art. 3. Graph. lib. 2. decis. cap. 30* Et plurimos alios apud Sanch. in *op. mor. lib. 4. cap. 53.* Dicentes tunc tantum recurrendum esse ad Superiorem pro commutatione voti, cum in aliquid minus poenitens cupit commutari. Sed ego puto, etiam tunc intervenire debere Superiorem, cum in majus opus commutatur. Quia non liberatur qui solvit rem, etiam meliorem, nisi solvat eam, quam debet *inst. quibus mod. toll. oblig. in imit. & l. 2. ff. si cert. pet.* Ita Innocent. Host. & Joann. Andr. *cap. pervenit. 2. de iure iur. D. Tho. in 4. d. 38. quest. 1. a. 4. qu. ult. Ricard. a. 8. qu. 1. Angel. v. votum 4. nu. 2. Sylv. eod. 4. nu. 7* Et ita videtur colligendum ex *cap. 1. de vot.* Utraque opinio propter suos Auctores, suasque rationes est probabilis.

Quintò. Quòd possunt Regulares dispensare per sua privilegia, etiam in votis reservatis Papæ, in multis casibus Quorum isti sunt præcipui nempe **Primò**, quando votum est dubium, seu illud dubium sit facti, seu juris, positivè vel negativè, & idem

- dem dic, si est incertum. Baun. *tr. 8. de pot. ep. 9. 13. in Theol. mor. Sanch. in op. mor. l. 4. c. 40. & Suar. li. 26. de Rel. c. 26. 20. 2. Secundo.*
- 17 Quando est disjunctivum, & alterutra pars non est reservata, Port. *v. d. n. 14. Tertiò.*
- 18 Quando vovens habuit intentionem obligandi se solum sub veniali. Aulo. *in sum. Dian. v. Episc. jurisd. n. 28. & seq. Quarto. Si vovit ex metu, quamvis levi, sed injusto. Idem ibid. Angel. v. votum quarto n. 9. Gloss. Cardin. Panor. Butr. & alii. cap. veniens, qui*
- 20 *oler. vel vorent. Quintò. Quando petitur dispensatio, non super voti substantiam, sed circumstantiam. Less. lib. 2. de just. c. 40. dub. 18. & Sylv. v. votum quarto num. 3. Sextò.*
- 21 Quando votum deficit à vera voti reservati ratione, qualia sunt omnia conditionalia. Less. & Bauny. *citati. Tambur. to. 2. de jur. Abb. d. 19. q. 2. Dian. 3. p. oper. tr. 5. miscell. ref. 25. Laym. in Theol. mor. lib. 4. tract. 4. cap. 8. Sanch. in sum. to. 1. lib. 4. cap. 40. & 10. 3. de matr. lib. 8. d. 10. & Machad. in perf. conf. tom. 1. lib. 2. p. 3. tr. 1. 4. doc. 3. Et quos ibi citat Lud. à Cruce Trull. Ant. Gomez & Ledesma. Ratio est, quia talia vota non emittuntur ex directo affectu in rem quæ promittitur, sed ad beneficium, quod vovens à Deo petit, & intercedente voto sperat se obtenturum, nihil promissurus aliàs. Quod est causa, ut ejusmodi vota conditionalia non repurentur absoluta & perfecta, sed impura, tanquam à radice imperfecta proficiscientia, puta à deliderio beneficii, quod petitur à Deo, nò ex amore virtutis, seu boni operis, quod vovetur, quæ imperfectio quia imbibitur in substantia taliù votorum, ideo reddit illa imperfecta, & inde dispensabilia. Quando aliquis casus reservatur (inquit Sanch. d. 10. cit.) reservatio tanquam odiosa intelligitur de casu perfecto, & completo in sua specie. Ad hoc autem ut votum dicatur perfectum, in propria specie voti reservati, non sufficit, quòd obligatio*

eius sit absoluta, sed simul requiritur, ut radix eius sit etiam perfecta, nempe ut affectus vovens feratur directè in rem, seu virtutem per votum promissam, & ex solo eius intuitu illam voveat.

Sextò. Circa ipsa vota reservata in in dividuo. Et Primò. Circa transmarinum. Gloss. in cap. ex multa de vot. Graph. 1. p. d. c. lib. 2. cap. 31. Sà v. votum. Machado 10. in perf. conf. lib. 2. par. 3. tractat. 14. doc. 9. & quos ibi citat Henricq. Rodrig. & Trull. putaverunt hoc solum esse reservatum, quia ex quo Papa in sap. cit. ex multa. illud solum sibi reservat, censetur alia relinquere Episcopis. Aitque Mach. citat. esse communem. Verùm cum Sixt. IV. sua reservet alia quatuor, de quibus supra, in extrav. *Etsi Dominici*. Et illi Authores sint Sixto IV. posteriores, nec poterint ignorare prædictam extrav. necesse est (non scio quo fundamento) ut ascripserint reputaverint alter alia scripturari. Sed & item quoad illud idem votum non defuere, qui tenuerint non esse reservatum, nisi quando emittitur in subbidium, & ita videtur colligendum ex textu *c. ex multa cit.* ubi illo obligati appellantur *cruce signati*. Et ita ibi docent Gloss. & Panor. Sà & Graph *supra citati* Bauny in *Theol. mor. tractat. 8. de pot. ep. quæstion. 15.* Quorum opinionem in jure veram dicit Angel. v. votum 4. num. 6. Verùm ego contrarium teneo, & esse reservatum, etiam si fiat ex solo motivo Religionis, quod ego colligo ex *capit. vementis de vot.* ubi dispensatur cum illo qui voverat visitare sepulchrum Domini, & ex extrav. Sixt. IV. qui non utitur alio termino, quàm peregrinationis. Et ita tenent Covarr. de pact. 1. q. 3. Lopez lib. 5. v. *terusaleni Less. lib. 2. de just. c. 40. dub. 18. Sylv. v. votum quarto num. 3. Sanch. in sum. lib. 4. c. 40.* & plures alii quos ibi citat.

24. Circa votum ad Compostellam, & ad
 limina Apostolorum, idem tenet Bauuy
 supra cit. quod de voto Hierosolymitano;
 sed non scio, quo fundamento, nec puto
 hoc in parte esse audiendum, cum loqua-
 tur contra communem sensum.

25. Circa votum Religionis, intelligitur
 de approbata, & quoad essentialia solum,
 nunc poterit Regularis per privilegia
 dispensare cum eo, qui vovit unam Reli-
 gionem, ut alteram etiam laxiorem in-
 greddatur, juxta Mach. tr. 14. cit. doc. 7. Less.
 26. Sylv. utem citat. Vel dispensare cum illo
 ab obligatione perseverandi, si in Novi-
 tatiu experitur nimiam difficultatem.
 Aulon. supra cit. Mach. & apud ipsum
 Sanch. Sanctarel. Trull. Lud. à Cruce, &
 Sagund. An autem à voto probandi Reli-
 gionem? Sylvest. putat, quod non, sed
 ego puto quod sic, quia votum proban-
 di Religionis - non est votum ipsius Re-
 ligionis.

27. Demum circa votum castitatis, intelli-
 gi debet, de castitate vera, & proprie di-
 cta, eaque perpetua, & sic potest Regu-
 laris dispensare in voto non nubendi,
 non tangendi feminam sacrorum Ordi-
 num, vel castitatis ad tempus. Angel. v.
 num. quarto. num. 9. Sylv. eod. nu. 3. Mach.
 31. tr. 12. cit. doc. 4. Less. Navarr. & alii. Item
 in voto virginittatis, secundum nonnul-
 los, quia virginittas, ut sic, differt à casti-
 tate. Quod Bauuy in Theol. mor. tr. 8. de pot.
 q. 1. 3. admittit, postquam virginittas
 hoc dehorata, etiamli per solos tactus im-
 puros. Verum quia ista nomina Virgi-
 nitatis, Castitatis, non nubere, feminam nō
 tangere, & similia alia, solent in cōmuni
 modo loquendi confundi, & usurpari pro
 eodem, quamvis in scholis distinguantur,
 ideo prudens Confessarius debet ante
 omnia attendere, non quibus verbis usus
 est ille qui vovit, sed quam voluntatem

habuit, & quo motivo ad vovendum in-
 stus fuit ad hoc, ut intelligat quomodo se
 gerere habeat. Demum volunt aliqui
 posse Regularem, seu Episcopum dispen-
 sare etiam in voto castitatis absoluto,
 quando subest magnam periculum in-
 continentia, quia in cap. veniens. qui cler. vel
 voventes, hoc conceditur Episcopo, & ita
 tenet Mach. tr. 14. cit. doc. primo. Pro quo
 allegantur ab aliis Abb. Cardin. Butr. &
 alii scribentes, in c. cit. veniens. Cōtra quos
 Sylv. v. votum 4. nu. 3. ex ipso textu cona-
 tur ostendere, Episcopum ibi non dispen-
 sasse sua potestate ordinaria, sed tāquam
 delegatum à Papa. Forrè etiam posset di-
 ci (secundum doctrinam in superiori-
 bus traditam) feminam, de qua in illo ca-
 pit. non fecisse simpliciter votum castita-
 tis, ex amore ipsius virtutis (liquidè prius
 consenserat nubere) sed castitatem ele-
 gisse tantquam medium, quo se liberaret
 malo marito, & nuptiis nimis facile illi
 repromissis, atque ideo votum fuisse im-
 perfectum, & dispensabile. Addit Gloss.
 ibid. illam vovisse ex perturbatione. Non
 inficior tamen quin soleant DD. ex eodē
 c. probare & evincere propositionem po-
 sitam nempe posse Episcopum, virtute
 hujus canonis dispensare in voto casti-
 tatis, quando subest incontinentia mag-
 num periculum, quod similiter dico de
 Regulari. Sed aestimare quando periculū
 sit magnum, & unde, & tantum, ut sit di-
 spensandum, & an remedia debita, & suf-
 ficientia sint tentata, hoc opus hic labor
 est. Addunt aliqui similiter esse licitum
 Episcopo vel Regulari dispensare in voto
 absoluto castitatis ob periculum evidens
 scandali, damni tertii, vel quando non est
 facilis recursus ad Papam. Chast. tr. 1. cap.
 5. prop. 2. ubi pro hoc allegat Cardin. Butr.
 Angel. Cafarub. Sōrb. Portel. Sylv. Sor.
 Sanch. Henriq. Suar. & Dianam.

CAP.

REGIA
 QUARUM
 ET
 NIMENTARIUM
 N REGILAS
 COLLARIUM
 OSTIOLICUM
 VITIUM